

ROUTES, NETWERKEN EN VERBINDINGEN

Dat moet toch even schrikken zijn geweest

Routes, netwerken en verbindingen, dat is het thema van de Open Monumentendagen 2024. Door een gelukkig toeval valt dat samen met de viering van 150 jaar Oosterspoor. Meer kan de Historische Kring Bussum zich niet wensen. De geschiedenis van Bussum zoals wij dat nu kennen, valt immers grotendeels samen met die van de Oosterspoorweg.

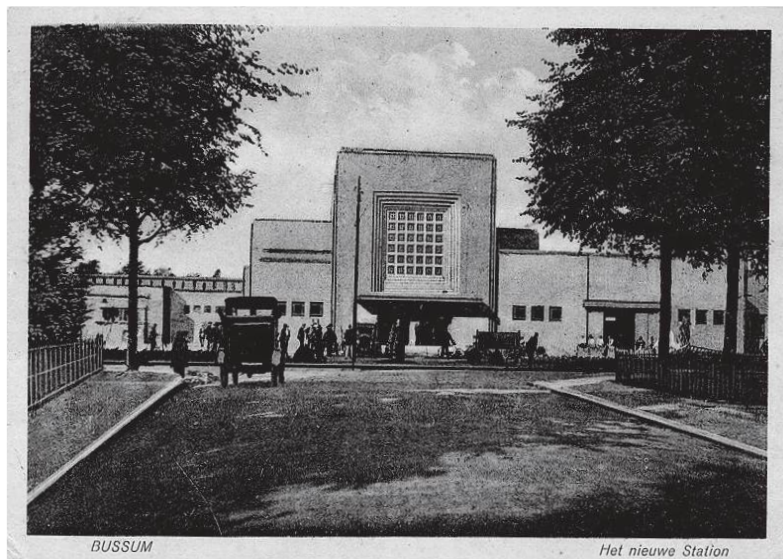
Er zijn weinig gemeentes in Nederland die zozeer van de aanleg van de spoorwegen in de negentiende eeuw hebben geprofiteerd als nu juist Bussum: het groeide van een boerendorpje van 1200 inwoners in vijftig jaar tijd tot een welvarende forensengemeente van bijna 25.000 inwoners.

Het station uit 1926

Boegbeeld van de Oosterspoorweg is natuurlijk het prachtige stationsgebouw uit 1926, niet voor niets een Provinciaal Monument. Het heeft oneindig veel meer allure dan het simpele eerste stationnetje dat in 1874 werd gebouwd om de reizigers bij vertrek en aankomst een bescheiden onderdak te bieden in een ietwat troosteloze omgeving. In 1874 lag het station Naarden-Bussum namelijk verloren in een niemandsland tussen het vestingstadje Naarden en het boerendorp Bussum. Er was zelfs nauwelijks een weg waarlangs je met goed fatsoen het station kon bereiken. Maar dat zou snel veranderen. Niet door toedoen van de Bussumers, die aanvankelijk weinig op hadden met al die nieuwigheden. Maar een aantal onderneemende buitenstaanders zag wel de kansen die de nieuwe spoorweg bood. Door hun initiatief ontstond er al snel een villawijk in het Spiegel. En de rest is geschiedenis... Binnen tien jaar

■ Het eerste station Naarden-Bussum (1874). Foto:

■ Het tweede station Naarden-Bussum (1926).

was de bevolking van Bussum verdubbeld en dat tempo zou nog enkele decennia aanhouden. Een spoorlijn door je achtertuin Stel je ook eens voor wat dat voor de Bussumers van 1874 moet heb-

■ Een stoomtrein door je achtertuin...

■ Stationschef Hasker Kelderman.

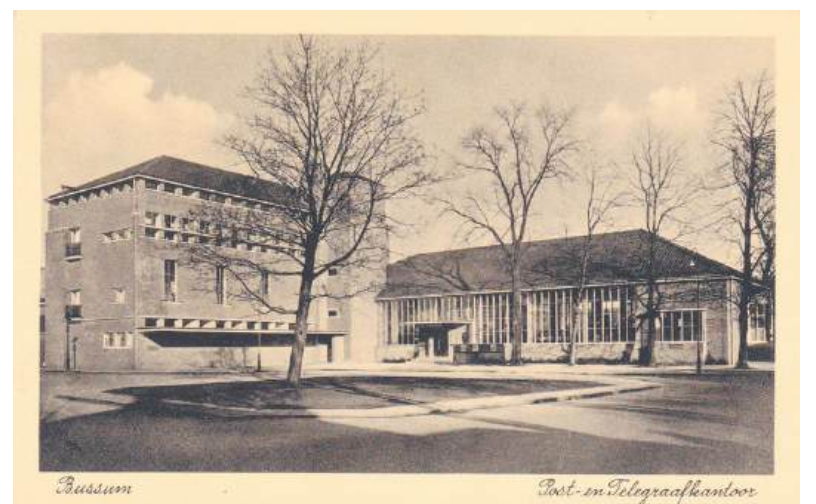
een vroege vrucht was van de aanleg van spoor en station.

Ria Platvoet beschrijft de geschiedenis van de post en vooral van de postkantoren die Bussum in de loop der eeuwen heeft gekend – ook al voor de komst van het spoor.

Bussumers uit de transportsector

In onze reeks Portretten van Bussumers uit 1923 brengt Marja Klein een aantal Bussumers uit de transportsector tot leven. Bijvoorbeeld Hasker Kelderman, die in 1927 betrokken zou raken bij het grootste ongeluk uit de geschiedenis van de Gooise Stoomtram, ofwel de Gooise Moordenaar; of

ben betekend: er wordt een spoorlijn aangelegd door je achtertuin, er komt een station ver buiten het dorp – er is niet eens weg naar toe. En binnen tien jaar is je dorp ineens twee keer zo groot geworden – de nieuwelingen zijn een heel ander slag mensen dan je gewend bent! Er rijdt ook al een stoomtram door heel het Gooi. Er wordt, pontificaal midden in het dorp, een enorme kerk gebouwd. En een nieuw gemeentehuis... Dat moet toch even schrikken zijn geweest.

■ Het nieuwe postkantoor uit 1931.

150 jaar spoor in Bussum

Al die ontwikkeling komen aan bod in de volgende aflevering van Bussums Historisch Tijdschrift (BHT). Zoals u misschien al hebt gezien is er op het perroneiland van station Naarden-Bussum een raamtentoonstelling te zien over 150 jaar spoor in Bussum. In BHT wordt de relatie van Bussum met het spoor uitvoerig uit de doeken gedaan. Eric Bor schrijft over de vele vervoersbedrijfjes die als paddestoelen uit de grond schoten om mensen en goederen van en naar het station te brengen. Hij schrijft ook over Hotel Vlietlaan, dat net als Hotel Nieuw Bussum,

Ludolf Aafjes die een van de beste marconisten van Nederland zou worden, maar die in 1935 met vliegtuig De Gaai zou neerstorten in Zwitserland; of Michael Aertnijs, een van de eerste drie automobilisten van Nederland.

Bussums Historisch Tijdschrift is voor € 7,50 te koop bij de Bussumse boekhandels. Nog slimmer is voor € 15 lid worden van de Historische Kring Bussum – dan krijgt u het voor niks en wordt het ook nog bij u thuis bezorgd (zie de website van de HKB)!

Nol Verhagen